

Ondřej PREUSS, Hegemoni? Homogenita a heterogenita bloků studené války na příkladu Francie a Rumunska.(bakalářská práce na FSV Institut mezinárodních studií, vedoucí práce PhDr. Miroslav Tejchman, DrSc.),Praha 2007, 55 s.

.Potvrdit či vyvrátit základní předpoklad, resp. tezi, že západní (demokratický) blok byl heterogenní, kde jednotlivé státy mohly provádět nezávislou politiku vůči USA, zatímco sovětský blok byl homogenní, kde nebylo bez hegemonovy vůle možné dělat nic, si dal Preuss za cíl. A na základě jeho řešení zpracoval hodnocenou případovou studii.

Jako dva "příklady" jsou použity postoje Rumunů vůči Sovětskému svazu (a Varšavské smlouvě) a Francouzů vůči Spojeným státům (a NATO). Je však třeba vidět, že onen sovětský blok byl nejednotný vlastně od samého počátku, kdy se od něj "odpoutala" Jugoslávie, posléze i Albánie a nakonec i (pochopitelně v určitých mezích) Rumunsko. V době svého zániku koncem osmdesátých let byl na Balkáně sovětský blok spíše fikcí.

Hlavní podstata spočívala v tom, že žádný ze "vzbouřenců" vůči autoritě vůdčí mocnosti bipolárního světa ani na chvíli neuvažoval o tom, že by chtěl změnit základ režimu. Ceausescu ani na moment neuvažoval o odklonu od socialismu, stejně tak jako de Gaulle nezpochyboval stávající společenské uspořádání. Stejně tak Tito, Hoxha či Mao a další v žádné etapě svého života nepřestali být komunisty (příslušnost k hnutí jim odmítali ti druzí a oni zase jim).

Správný je Preussův postřeh o důležitosti role, kterou hrál nacionalismus, resp. snaha získat určité výhody. V komunistickém bloku se neustále sice omílaly fráze o proletářském internacionalismu, avšak v praxi kdekdo chtěl druhého "napálit", úmysly de Gauula a dalších však mnohdy nebyly nezištné a skrývala se za nimi snaha získat výhody.

Tyto myšlenky nakonec z Preussovy práce vyplývají, byť občas nejsou tak přesně vysloveny. Ostatně dané téma by představovalo oříšek i pro zkušeného historika. Jako většina variabilních témat z této doby i ono postrádá stále ještě dostatečný historický odstup a dostatek zpracovaných pramenů.

Konkrétní připomínky jsem autorovi sdělil již při textaci práce. Zbývá jen dodat: na s. 23 - historik Korba (národní ikona Rumunů) je Iorga; a tamtéž "v Praze sídlící časopis o světovém marxismu" je dost neurčité, podle mne jde o původně informbyrovský časopis "Za trvalý mír a lidovou demokracie" - v té době "Otázky míru a socialismu".

Preuss si zvolil složitou, neotřelou a svým způsobem novou a tudíž i ne snadno zpracovatelnou problematiku. Napsal velmi dobrou případovou studii, která vyhovuje všem požadavkům, kladeným na práci bakalářskou. Doporučuji přijetí této práce, kterou hodnotím jako v ý b o r n o u - 1.

V Praze, dne 9.června 2007.

